

Származási per 1. – (perindítás)

1. A származásmegállapítása iránti **perek köre**
2. Az alkalmazandó **anyag jogi szabályok**
3. Az alkalmazandó **eljárás szabályok** kapcsolódása
4. Keresetindítás (**legitimáció**):
 - a) apaság megállapítása iránti perek
 - b) apaság vélelmének megtámadása iránti perek
 - c) anyaság megállapítása iránti per
5. Hatáskör, illetékesség
6. Keresethalmazat
7. Az anya jogállása – törvényes képviselő
Ha **eseti gyámot** kell kirendelni törvényes képviselőre (Ptk.) és az ügyvéd, ügyvédi iroda: jogi képviselő! [C14.]
5. **Beavatkozás** lehetősége

Származási per 2. – (tárgyalás - bizonyítás)

1. Tárgyalás

2. Bizonyítás

Bizonyítandó tények az egyes pertípusokban:

a) **szakértői bizonyítás**

b) egyéb bizonyítási módok

3. Határozatok

4. Perorvoslatok

5. Az apaság vélelmének megdöntése nemperes eljárásban

Szülői felügyelettel kapcsolatos perek 1. – (a perek köre)

1. Az alkalmazandó **eljárási szabályok** kapcsolódása
2. A kiskorú meghallgatása
3. A szülői felügyelet anyagi jogi tartalma (Ptk.)
4. A szülői felügyelettel kapcsolatos perek köre
 - a) a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése (Ptk.):
 - megállapodással (közös gyakorlás is lehet)
 - bírósági döntéssel
(közvetítői eljárás)
 - b) a szülői felügyelet megszüntetése
 - c) a szülői felügyelet visszaállítása
 - d) a gyermek elhelyezése 3. személynél
5. Hatáskör, illetékesség
6. Keresetindítás (**legitimáció**):
 - Ptk.
 - csak az anyakönyvi szülő indíthat (nagyszülő, nevelőszülő nem!)
[BH1992. 28.]

Szülői felügyelettel kapcsolatos perek 2. – (az egyes pertípusok 1.)

1. A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti per

a) a lehetséges perek (5 féle)

b) **legitimáció**

c) illetékesség

d) **keresethalmazat**

- Alperesnek nem kell ellenkérelem vagy viszontkereset, ha a perfelvételi tárgyaláson magát kéri feljogosítani a szülői felügyelet gyakorlására [C4.] – **vitatható!**

- Ha felperes tartásdíjat is kér, arra nem bocsátható ki bnh. [K51.]

- Ha a gyámhatóság a felperes és mindkét szülő alperes:

1. nincs helye a keresethez csatlakozásnak és a másik szülőtől tartásdíj követelésének

DE: 2. a gyámhatóság kérheti, hogy fizessen tartásdíjat a másik szülőnek (a másik alperesnek) [C24.]

- Ha a utóbb pert indít a felp. tartásdíj iránt, ez egyesíthető a szül. f. megsz. iránti perhez [C3.]

e) egyezés jóváhagyásának szempontja

f) felülvizsgálat kizártságának esete

g) **a kapcsolattartás megváltoztatása** iránti per személyi állapottal kapcsolatos per [C2.]

„A kapcsolattartás megváltoztatása önállóan indítható per, a szülői felügyeleti jog és a kapcsolattartás rendezése közötti szoros összefüggés ellenére, a keresetek összekapcsolásának kógens eljárásjogi szabályai alapján a kapcsolattartás megváltoztatása iránt indított perben nem terjeszthető elő a kiskorú gyermek tartása iránti kereset/viszontkereset.” [K68.] – **vitatható!**

Szülői felügyelettel kapcsolatos perek 3. – (az egyes pertípusok 2.)

2. **A gyermek harmadik személynél történő elhelyezése (elhelyezésének megváltoztatása) iránti per**
 - a) **legitimáció**
 - b) illetékesség
 - c) keresethalmazat
 - d) **a 3. személy meghallgatása**
 - e) felülvizsgálat kizártságának esete
3. **A szülői felügyelet megszüntetése iránti per**
 - a) a megszüntetés feltételei (Ptk.)
 - b) legitimáció
 - c) illetékesség
 - d) keresethalmazat
 - e) ideiglenes intézkedés
 - e) az ítélet joghatása
4. **A szülői felügyelet visszaállítása iránti per**
 - a) a megszüntetési feltételek elhárulása
 - b) legitimáció („**tükörper**” – ügygondnok)
 - c) kizárólagos illetékesség
 - d) **„beavatkozási jogállás”**
 - e) **kizárt a keresethalmazat**
 - f) ideiglenes intézkedés

Örökbefogadás felbontása iránti per

1. Anyagi jogi feltételek (Ptk.)
2. Felbontás:
 - a) gyámhatóság
 - b) bíróság
3. Felek
 - a) **eseti gyámot** a gyámhatóság rendel a törvényes képviselő nem járhat el [C29.]
De: 14. évét betöltött, perbeli cselekvőképes
 - b) a vér szerinti szülők meghallgatása
 - c) **célszerűségi pertársaság**
4. Hatáskör, illetékesség
5. Bizonyítási módok
6. Kereset a **névviselésre**

A kiskorú gyermek tartása iránti per

1. Nem személyi állapottal kapcsolatos per!
2. Alkalmazandó eljárási szabályok:
 - a) speciális szabályok
 - b) általános szabályok
3. Hatáskör, illetékesség
4. Legitimáció
5. Keresethalmazat
6. Összefüggésen alapuló kizárólagos illetékesség
7. Bizonyítás (pl. jövedelmi viszonyokra)

Sajtó-helyreigazítási per 1. – (véleménynyilvánítás szabadsága)

1. Dilemma: a véleménynyilvánítás szabadsága ütközik a személyiségi jog védelme jogával
2. Sajtószabadság: a hozzáférés lehetősége
 - közvetett: (pl. lap alapítás)
 - közvetlen: a) közjogi: pl. választási reklám
 - b) magánjogi: helyreigazítás
 - válaszadás
3. A helyreigazítás: „nem győzelem” (Pribula) – a hiba (a valótlan közlés) kijavítása.
objektív védelem: független a vétkességtől
4. Cél: gyorsaság a személyiségi jogsértés esetére
„Fixigkeit vor Richtigkeit” – (gyorsaság a helyesség előtt)
- Alapja: a jóhírnévhez való jog
5. EU: nem kíván egységes szabályozást adni – tagállami hatáskör
DE: a cél miatt a szabályozások nagyon hasonlóak
Kivéve: common law országok nem szabályozzák (GB, USA, Au.)
6. Helyreigazítási jog: igen
7. Válaszadás joga: nem [57/2001. (XII.5.) AB hat.]

Sajtó-helyreigazítási per 2. – (a kereset – a döntés korlátai)

Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Római Egyezmény:

10. cikk (1) bek.: „mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”

10. cikk (2) bek.: korlátozhatóság felsorolása

1. Sajtószabadság problematikája:

a) a véleménynyilvánítás szabadsága

b) mások személyiségi jogainak védelme

2. Megoldások:

a) a közvetlen hozzáférés joga - nem alkalmazzák

b) a válaszadás joga - alkalmazható

c) sajtó-helyreigazítás - kontinentális jogok ismerik
common law nem ismeri (GB, USA, Au.)

3. „A felperes a bíróságtól a sajtóhelyreigazítási perben **csak azoknak a tényállításoknak a helyreigazítását kérheti**, amelyeket a sajtószervhez a Pp. 342. §-ának (1) bekezdésében meghatározott harminc napon belül megérkezett **írásbeli kérelmében megjelölt**. Különben a peres eljárás során előterjesztett új igények tekintetében a sajtószerv meg lenne fosztva attól a lehetőségétől, hogy önkéntes helyreigazítást tegyen közzé. A peres eljárás során új igény érvényesítésének megengedése ellentétben állna a sajtóhelyreigazítási eljárás általános szabályaival, és az igényérvényesítésre megszabott határidők megkerülésére adna lehetőséget.”

[**PK 13. sz.** A sajtóhelyreigazítási per indításának feltételei - Nem csak a régi, hanem az új Ptk., valamint mind a régi, mind az új Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó]

Sajtó-helyreigazítási per 3. – (alperes védekezése)

1. Határideje: legkésőbb a tárgyaláson
2. Tartalma: az írásbeli ellenkérelemnek megfelelő
3. Lehetséges:
 - a) írásban legkésőbb 3 nappal a tárgyalás előtt, de megküldeni elsőbbségivel egyidejűleg a felperesnek is
 - b) elektronikusan (és nem kell írásban megküldeni a felperesnek)

[C55.]

Sajtó-helyreigazítási per 4. – (alperes mulasztása)

1. **Feltétel:**

- a) ellenkérelmet nem terjeszt elő,
- b) perfelvételi tárgyalást elmulasztja.

2. **Jogkövetkezmény:** **ítéleti marasztalás**

3. **Bizonyítás:** a sajtószerv kötelessége
[aki állít az bizonyít – bizonyítási érdek – bizonyítási teher:
„nemleges tényt nem lehet bizonyítani” – [PK. 14.sz.]
akkor is, ha mástól vette át a hírt (híresztelés)]

4. **DE!**

Valósnak fogadhatja el

- a) a beismert,
- b) egyezően előadott,
- b) bírói felhívás ellenére nem vitatott,
- c) Pp. szerint nem vitatottnak tekintendő, tényállítást,

HA: kétegye nem merül fel.

HA: a felperesi tényállításra nézve **kétegye merül fel:**

- 1. anyagi pervezetést alkalmaz,
- 2. ha a felperes fenntartja a tényállítást:

elutasítja a keresetet.
[C56.]

Sajtó-helyreigazítási per 5. – (tény – vélemény - bizonyítás)

1. Fogalmak:

Tény a való világ része, annak valamely *objektív* – az emberi tudattól független – mozzanata, a múltban létezett, vagy a jelenben létező érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés.

Vélemény a ténnyel szemben *szubjektív* kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés.

2. Bizonyítás:

A tény valósága *bizonyítható vagy cáfolható*, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet *azonosulni vagy attól elhatárolódni*, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható.

[Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.746/2010/2.]

„Bizonyíthatósági teszt”:

- ha *elvileg* bizonyítható a valósága vagy valótlansága: az tény
- ha *elvileg sem* „ „ „ : az vélemény

3. Probléma:

Ha a közlemény tényeket is tartalmaz.

4. Megoldás:

A *tartalmi értelmezés* bírói gyakorlata, egységben a szövegkörnyezettel.

Az *ironikusnak, gúnyosnak, humorosnak szánt kifejezések használata*, még ha azok karakteres jellegük miatt személyeskedők, és ha valójában nem is humorosak – csak véleménynek, de nem tényállításnak minősülnek.

Sajtó-helyreigazítási per 6. – (határozat)

„I. Helyreigazító közleményként a jogosult a **válaszlevele közzétételét is** kérheti. Ha a sajtó a válaszlevelet nem közli, a jogosult a válaszlevél tartalmi körén belül a bíróságtól keresettel kérheti helyreigazító közlemény közzétételének az elrendelését.

Ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét és ennek közlésére az alperest határidő tűzésével kötelezi.”

Ha nem lépi túl a szükséges keretet, elrendelheti a válaszlevél közzétételét is.

„II. A helyreigazító közleményből - a maga egészét, összefüggéseit is tekintve - ki kell tűnnie annak, hogy a kifogásolt sajtóközleménynek mely tényállítása **valótlan**, mely tényeket tüntet fel **hamis színben**, illetve melyek a **való tények**. A közlemény szövege nem alakítható úgy, hogy ezáltal a tartalma elveszítse helyreigazító jellegét.”

Nem fűzhető hozzá kommentár.

[**PK 15.** sz. A helyreigazító közlemény tartalmának megállapítása - Nem csak a régi, hanem az új Ptk., valamint mind a régi, mind az új Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó]

A közösséghez tartozással összefüggő személyiségi jog érvényesítése iránti per

1. Fogalma

2. Perindítás:

- a) **felperes nyilatkozata** a közösséghez tartozásról a keresetlevélben
- b) **alperes kétségbe vonhatja** – bizonyíthatja, hogy nem tartozik felperes a közösséghez
- c) **sikeres ellenbizonyítás: a kereset elutasítása** [K21.]

3. Kötelező egyesítés

3. Keresethalmazat:

- a) objektív alapú igények
- b) **kártérítés: elkülönítés** önálló ügyként
felfüggesztés a személyiségi kereset jogerős elbírálásáig

Végrehajtási perek 1. – (közös szabályok)

Végrehajtható okiratok:

- a) a bíróság és a közjegyző által kiállított **végrehajtási lap**,
- b) az olyan okirat, amelyet a bíróság vagy a közjegyző **végrehajtási záradékkal** látott el,
- c) a bíróság végrehajtást **elrendelő, letiltó**, illetve **átutalási** végzése, továbbá közvetlen bírósági **felhívást** tartalmazó határozata,
- d) a bíróság **rendbírságról** szóló értesítése, ha a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírság behajtását a 45/A. § (5) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtó végzi, valamint
- e) a 4/2009/EK tanácsi rendelet alapján kijelölt hazai központi hatóság által a **tartásra kötelezett adatainak** beszerzésére kiállított megkeresés

Végrehajtási perek 2. – (vh. megszüntetése, korlátozása 1.)

1. Perindítás

a) célja:

- másodlagos lehetőség a jogsérelem orvoslására

b) feltétele:

- a keresetben írt okra hivatkozással **nem szüntethető meg** (korlátozható) a végrehajtás a nemperes vh. eljárás során:

{Vht.szerint meg kell szüntetni:

- **foganatosító** bíróság végzéssel:

1. ezt kívánta a jogosult

2. külön törvény rendel:

pl.: felszámolás kezdő időpontjában

- **elrendelő** bíróság végzéssel:

1. ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy

1a.) jogerős határozat hatályon kívül helyezte vagy megváltoztatta a végrehajtandó határozatot

1b.) teljesített

1c.) a követelés megszűnt

1d.) a követelés, illetve a vh. jog elévült

2. elrendeli a visszvégrehajtást (ha volt teljesítés)}

Joggyakorlat:

Nem lehet visszautasítani a keresetlevelet, ha arra hivatkozik, hogy a követelés, illetve a vh. jog **elévült** [C62.]

2. Alkalmazandó Pp.: a perindítás időpontja dönti el [C63.]

Végrehajtási perek 3. – (vh. megszüntetése, korlátozása 2.)

2. Eljárási szabályok

Birtokvédelmi per 1. – (a keresetlevél benyújtása)

1. Keresetlevél benyújtása

a) Jegyzőnél

- jogi képviselőnek kötelező elektronikusan
[C53.]

a) Járásbíróságon

Munkaügyi per – (Hatáskör – illetékesség)

2020. 04. 01-től:

1. Hatáskör: **Törvényszék**
2. Illetékesség: **Kizárólagos a munkáltatóra**
 - a munkavállaló (alperes) lakhelye, tartózkodási helye
 - alávetés kizárt
3. Képviselés: **nem kötelező**
4. Fellebbezés: **ítélőtáblához**
5. Felülvizsgálat: **Kúria**

Közigazgatási per – (Hatáskör – illetékesség)

2020. 04. 01-től:

1. Hatáskör: **Törvényszék**

Kivételesen: Kúria

2. Illetékesség: **Regionális bíróságok (8)**

Kivétel: Fővárosi Törv.
egyres ügyekben

3. Fellebbezés: **Kúria**

4. Felülvizsgálat: **Kúria**